

Tuna Kiremitçi (Turecko)

Umělec mnoha nadání – prozaik, básník, režisér, hudebník a skladatel. Narodil se v roce 1973 v sedmisetitisícovém Eskişehiru. Brzy začal psát poezii, za sbírku Ayabakanlar (Pozorovatelé Měsíce) obdržel Cenu Yunuse Nabiho. Vystudoval filmovou režii na Univerzitě krásných umění Mimara Sinana v Istanbulu, natočil řadu krátkometrážních snímků; první jeho celovečerní film, *Adını Sen Koy* (Pojmenuj ho sám), se v kinech objevil v roce 2009. Hrál a zpíval v rockové skupině Kumdan Kaleler (Hrady z písku), vydal sólové album *Kendi Halinde* (Pohodář) a založil rockovou skupinu Atlas. Je autorem desítky úspěšných románů, mj. *Git Kendini Çok Sevdirmeden* (Odejdi, než tě začnu mít rád), *Bu İşte Bir Yalnızlık Var* (V tom vězí nějaká samota), *A.Ş. K. Neyin Kısaltması?* (Co znamená zkratka L. A. S. K. A?), *Selanik'te Sonbahar* (Podzim v Soluni) nebo *Uçan Halıların Ayrodinamik Sorunları* (Aerodynamické problémy létajících koberců).

úryvek z románu *Aerodynamika létajících koberců* přeložila Petra Sedmíková

Jak těžké může být sepsat román, který dobude svět?

Kdy vlastně Berkaye ta otázka napadla poprvé? Když poslouchal Nobelovu řeč Orhana Pamuka? Když nahlížel do anglických překladů tureckých autorů, které vyšly ve Spojených státech amerických? Při četbě autobiografie Elif Şafakové? Nebo když snil o tom, že se seznámí s Natalií Portmanovou?

Kdyby napsal román, který dobude svět, mohl by se seznámit s Natalií Portmanovou. Stalo by se to na párty, kam chodí ti, co dobývají svět. To by byla ta příležitost! Vyprávění o úspěchu jeho knihy by ji přeci mohlo zajímat. Možná by mluvili i o budoucnosti. Řekl by, že hlavní postavou jeho příštího románu, který dobude svět, bude dvanáctiletá dívka, která kouří, nebo bláznivá balerína. To by stačilo, aby Natalie poslouchala. Možná by to ale nedopadlo a on by nepochodil. A tak by ho na tomto pomíjivém světě odmítla opravdová bohyně. Světově proslulé romány by každopádně s sebou mohly nést takové příležitosti. Zná třeba takový Orhan Pamuk Natalii Portmanovou?

„Co myslíš, ty váhavý střelče?“ Berkay dával v manželství přednost upřímnosti. A udělal to znovu, kdy přiznal: „Myslím na Natalii Portmanovou.“

„Hmm, to je zajímavé,“ řekla jeho žena.

„Jak se seznámíme na jedné párty a hned poté se dáme do ztřeštěné debaty.“

„Podívejme. A je aspoň dobrá?“

„Jsme na párty a ona není úplně v klidu, protože se bojí paparazziů.“

„Proboha. No tak já bych si mohla vzít do hlavy aspoň Leonarda.“

„Jestli máš na mysli da Vinciho, tak ten je pro tebe moc starý, mohl by utéct.“

„Ha-ha-ha! Jak stárneš, je s tebou čím dál větší legrace, miláčku. Začni psát humorné povídky, než budeš úplně senilní!“

Když Zeynep vyšla na balkón zalít květiny, Berkay si mnohem jasněji uvědomil vážnost situace. Řekl své ženě, že má chuť flirtovat s Natalií Portmanovou a nepřišla žádná reakce.

Zeynep si byla jistá, že její muž kvůli Natalii Portmanové nepřevrátí vše vzhůru nohama.

Zadívala se na její usměvavý obličej na obálce barveného časopisu. Proč mu vlezla do hlavy?

Vlastně měl vztek. Nejen na Natalii, ale i na rostliny, kterých bylo díky jeho ženě na balkoně víc než dost, na dceru a její bláznivou hudbu a na prázdnou stránku v počítači. Nikdo se tomu nedivil. Považovali ho za jednoho z autorů v počátcích románu a dělali, jako by se jich to týkalo. Zkrátka blízcí lidé bláznivého spisovatele plní pochopení. Nikoho z nich nenapadlo, že si jednoho dne opatří zbraň a jednoho po druhém odpráskne a nakonec zbraň s poslední kulkou obrátí proti sobě (samozřejmě až po seznámení s Natalií Portmanovou).

„Možná byste si měl dát pauzu,“ řekla Janet, která mu již osmým rokem dělala nakladatelku. „Vyrazte někam jako posledně.“

Sněžilo a oni seděli v cukrárně Gezi na Taksimu. Berkay na to moc vzpomínat nechtěl. Ale zároveň nechtěl Janet trápit. Chudák ženská mu zařídila cestu do Afriky. Nemohla za to, že si Berkay vybral jako cílovou destinaci zemi, z níž se vyklubalo místo na pokraji občanské války. A samozřejmě ani za to, že tam musel zůstat týden, protože letiště obsadili povstalci. Vláda použila proti povstalcům plamenomety, ale než se jí podařilo získat letiště pod svoji kontrolu, nevěděl co s časem. Od dětí, které se na něho neustále věšely, byl si dokonce musel koupit pár amuletů.

Román, co psal po bezpečném návratu domů, byl o vztazích ve městech. V Istanbulu každý soucítí s hladovějícími Afričany, ale romány o nich nikdo nečte. Nicméně nikdo nečte ani romány o hladovějících obyvatelích Istanbulu. Hlad a Knut Hamsun se ve 21. století stali muzeálními kousky.

Jeho práce spočívala v sepisování milostných románů, které budou mít až třicet vydání. Špinavá práce, ale někdo to dělat musel.

Byl autorem osmnácti bestsellerů (každý z nich má nejméně dvě stě stran). Dvanáct let týden co týden psal do jednoho týdeníku (ať se na to díváte odkudkoli, dělá to tak devět set stran). Tři roky dva krát týdně publikoval své sloupky v jednom časopise (připočtete si tedy k tomu ještě bratru čtrnáct set stran). V důsledku toho ubylo lesů, on získal peníze, které mu umožnily pohodlný život, ale také přezdívku „Nezapomenutelný autor milostných románů“.

Berkay byl zdvořilý, ale ne naivní. Věděl, že záměrem této škodolibé přezdívky bylo, dělat si z autora legraci až do konce jeho života. Tu přezdívku dostal od jednoho soudobého kritika po publikování románu *Ztracené srdce* a okamžitě se ujala. Nakonec byli jsme ve světě, kde se chytají jak milostné romány, tak i kruté přezdívky. To by nezměnil ani Jack Rozparovač.

To, že ze země kolonizované před staletími může vzejít něco jako láska, připadalo Berkayovi zajímavé. Miloval psaní, ale ne proto, že by věřil na lásku. Ale proto, že fantazie představovala možnost, jak utéct před skutečností. A navíc se dalo vydělávat na zbabělcích. I když ho na počátku ta přezdívka mrzela, časem se naučil nedělat si z toho hlavu. Když narazil na film *Nezapomenutelný* režisér milostných filmů, kde hrál Şener Şen, jen přepnul na jiný kanál.

„Pane Berkayi, jste si jistý, že jste v pořádku?“

Úplně zapomněl na to, že jsou s Janet stále ještě v cukrárně. Zmateně odpověděl. „Ano. Je mi dobře samozřejmě.“

„Vím, že vám Istanbul nedělá dobře. Nebude od věci, když ho načas opustíte. Pokud chcete,

všechno zařídím. Od vaší ženy až po dovolenou.“

Janet byla zvyklá na spisovatelskou obec. Přesto ji neřekl o záležitosti s Natalií Portmanovou. Nebylo to stejné, jako když se ženatý člověk zamiluje. Byla to úplná hovadina. Viděl ji všude. Měl pocit, že dostává vzkazy. Jako by měla nějaké problémy. A on byl jedinou osobou, která ji může pomoci. A jediné, co měl udělat, bylo sepsat román, který dobude svět. Vše ostatní by přišlo samo. V tom okamžiku si všimnul, že na obálce časopisu, který četla dívka u vedlejšího stolu, byla Natalie Portmanová... V jejím pohledu bylo volání o pomoc.

„Ženská, tak mi řekni, co ode mě chceš!“

Z Janetina výrazu pochopil, že to vyslovil nahlas. Chtěl to nějak urovnat, ale už bylo pozdě. Janet si otřela oči ubrouskem s logem cukrárny a vstala. „Omlouvám se, nechtěla jsem vás obtěžovat.“

Překvapeně sledoval, jak nakladatelka odchází. A Natalie Portmanová na obálce časopisu jako by říkala „Co stojíš, člověče, koukej jít za ní“. Rozběhl se a chytil Janet za ruku, zrovna když se chystala pře jít na druhou stranu.

„Trápíte mě...“ řekla Janet hlasem, který u člověka vzbuzoval potřebu ublížit sám sobě.

„Omlouvám se, nechtěl jsem.“

Janet měla stále ještě vlhké oči. „Nic se neděje. Možná jsem na vás moc tlačila. A zapomněla, že psaní románu je na počátku hrozné utrpení. Zařídte se podle sebe a až se budete cítit lépe, promluvíme si.“

„Chci napsat román, který dobude svět.“

„Co?“

„No už nechci psát milostné romány. Chci psát něco, co se bude číst třeba v Anglii nebo v Americe. Rozumíš?“

„Rozumím...“ řekla Janet. Smutek v jejích očích vystřídal znepokojení profesionála.

„Zanedlouho mi bude padesát. Padesát!!! Půl století! Jediné, co jsem dosud napsal, byly milostné romány ke čtení na pláži.“

Janet se pokusila o vtipnou poznámku „Jste románový Şeyh Galib. Nikdo v této zemi nepíše tak krásné milostné romány jako vy. A to je to, co od vás čtenáři očekávají.“

„Ať jde Şeyh Galib do háje!“ řekl Berkay hlasem, že to slyšeli i policisté, kteří postávali před Atatürovým kulturním centrem. „Nevěříš, že bych to dokázal!“

„Paní, nějaký problém?“ Policista se podobal herci, který v jednom filmu hrál otce Natalie Portmanové. Přišel až k nim.

„Ne, pane, všechno je v pořádku...“ řekla Janet. „Tady s pánem jsme jen probírali práci.“ Situace se však začala vymykat z rukou.